

RAKI & MYGLA

MÍÐVIKUDAGUR 17. SEPTEMBER 2014

Kynningarblað Hús og heilsa, Mosey, vatnsskemmdir og mygluvarnir.

ER RAKI Í ÚTVEGGJUM?

Ef utanaðkomandi raki veldur óþægindum innanhúss, er málningakerfið fyrir útveggi frá MALIS (S-26) góður valkostur.

Kerfið samanstendur af þremur mismunandi efnum sem hvert um sig þjónar ákveðnu hlutverki. Saman veita þessi efni hámarksvörn gegn hverskonar veðuráreyti.

Bindigrunnurinn tryggir örugga festingu málningar sem yfir kemur. Hann er afar öflugur og kemur í veg fyrir flögnum.

Þéttihúðin er mjög teygjanleg og hefur góða öndun. Kemur í veg fyrir að vatn komist inni steypu. Bindst afar vel við grunninn.

Veðurkápan er ysta lagið í kerfinu. Þetta er teygjanleg akrýl málning og hrindir vel frá sér. Hægt að laga í litum.

WOODEX

TEKNOS

malis

ERT ÞÚ MEÐ SVEPPA- EÐA RAKAVANDAMÁL?

Þá er **TIMANTI CLEAN** lausnin. Er sveppa- og bakteríu verndandi málning. Hentar vel fyrir öll rými þar sem raki og sveppamyndun er vandamál. Inniheldur efni sem eyða bakteríum, sveppum og kemur í veg fyrir að slíkt myndist aftur. Hálfmótt málning sem hægt er að lita í ljósum litum

TIMANTI VOTRÝMISMÁLNING
Ætluð í votrými t.d. baðherbergi og þvottahús. Auðvelt að þrifa. Glástig 20 og 40% Grunnur með 3% glástig

MÁLNINGARVERSLUN ÍSLANDS
- vörn til frambúðar
Vatnagarðar 16 - 104 Reykjavík - Sími 415 0060 - malis@malis.is

Er mygla tískubylgja?

Fyrirtækið Hús og heilsa er það fyrsta sinnar tegundar á Íslandi og varð til vegna eftirspurnar fyrir níu árum. Tilgangurinn var að nýta eigin reynslu, stofna til umræðu og efla vitund um inniloft, húsnæði og heilsufarsvanda.

Raki og mygla í húsum er ekki tískubylgja,“ segir Sylgja Dögg Sigurjónsdóttir, líffræðingur og lýðheilsunemi. „Það vill enginn fylgja þeirri tísku að þurfa að flýja heimili sitt eða vinnustað. Á Íslandi á sér stað vitundarvakning um þá raunverulegu áhættu sem fylgir því að búa eða hafa viðveru í húsnæði, skóla eða vinnustað þar sem er raki og mygla, og/eða loftgæðum er ábótavant vegna uppsöfnunar á öðrum ögnum eða mengunarsvöldum. Alþjóðaheilbrigðismálastofnun (WHO) og vísindasamfélagið efast ekki um þessa áhættu.

Ef rakavandamál eru til staðar er helsta markmiðið að finna upptök, kanna ástand á byggingarefnum og lagfæra. Mygla er sjaldnast sýnileg, hún er oftast til vandræða innan í veggjum, undir gólfefnum eða í þakrymum. Mygla við rúður og í þéttiefnum getur vissulega haft áhrif en íbúar geta sjálfir í flestum tilfellum haft stjórn á því. Fræðsla til almennings og fagaðila er nauðsynleg þar sem enn þá er ekki alltaf tekið nógu alvarlega á málum, oft með skelfilegum afleiðingum. Við erum einmitt með námskeið hjá lðunni fræðslusetri núna 2. október.“

Mygla getur valdið alvarlegum veikindum, jafnvel svo að fólk þurfi að hverfa af vinnumarkaði.

ABSEND MYND

Sylgja segir það koma helst á óvart að þau einkenni sem eru hvað erfiðust og langvarandi eru ekki endilega nefrensli eða öndunarfæraeinkenni. „Alvarlegustu tilfellin eru þegar fólk hverfur af vinnumarkaði. Einkenni hverfa ekki endilega að fullu þó að húsnæði sé yfirgefið eða lagað. Margir einstaklingar verða ofurnæmir fyrir umhverfi sínu í framhaldi og lífsgæði skerðast mikið.“

Hús og heilsa þjónustar fólk meðal annars við fasteignakaup. „Hefð er fyrir því að bíll sem kost-

ar eina til fimm milljónir fari í ástandsskoðun en húsnæði sem kostar kannski fimmtíu milljónir er keypt án skoðunar. Skjólstaðingar okkar finna til einkenna á heimili eða vinnustað. Í langflestum tilfellum þar sem raki hefur verið viðvarandi má finna myglu, bakteríur og aðrar lífverur en það er hægt að laga með réttu handbragði, ráðgjöf og þekkingu. Mikilvægast er gott viðhald og forvarnir.

Frekari upplýsingar má nálgast á www.husogheilsa.is

Vatnstjón á heimilum og í fyrirtækjum nam á þriðja milljarð árið 2013.

Mikið tjón vegna vatns

Samstarfshópur um varnir gegn vatnstjóni hefur verið stofnaður. Talið er að draga megi úr tjóni með fræðslu til almennings og aukinni þekkingu fagmanna.

G ríðarlegt eignatjón, mikil óþægindi og jafnvel heilsutjón verður vegna vatnsleka, raka og myglu á íslenskum heimilum ár hvert. Tryggingafélögin bæta hluta tjónsins en verulegar fjárhæðir lenda á heimilunum.

rask, óþægindi og jafnvel heilsutjón sem getur hlotist af vatnsleka, raka og myglu.

Samstarfshópur um varnir gegn vatnstjóni

Ellefu fyrirtæki, stofnanir og samtök mynduðu samstarfshóp um varnir gegn vatnstjóni í lok síðasta árs. Samstarfshópurinn telur að mjög megi draga úr þessu tjóni með fræðslu til almennings og aukinni þekkingu og fagmennsku iðnaðarmanna.

Að samstarfshópnum standa Félag dúklagna- og veggfóðrarameistara, Félag pípulagna- og meistarara, IÐAN fræðslusetur, Mannvirkjastofnun, Múrarameistarafélag Reykjavíkur, Nýsköpunarmiðstöð Íslands, Samtök um loftgæði og tryggingafélögin Sjóvá-Almennar tryggingar, TM, VÍS og Vörður tryggingar.

Hópurinn bendir á ýmsar leiðir til að draga úr vatnstjóni. Meðal annars má nefna:

- Að láta löggilta fagmenn ávallt annast pípulagnir og frágang í votrymum (eldhús, bað, þvottahús), svo sem múrverk, flísalögn og dúklögn. Reynslan sýnir að ófagleg vinnubrögð eða fúsk getur orðið fólk afar dýrkeypt. Einnig þarf að hafa fagmenn með í ráðum um val á tækjum og efnum.
- Að auka þekkingu og fagmennsku iðnaðarmanna sem koma að frágangi í votrymum með því að gefa þeim kost á framhaldsmenntun.
- Að fólk sinni umhirðu og eftirliti með lögnum og tækjum og bregðist við til að draga úr líkum á vatnstjóni eða koma í veg fyrir það.
- Að fólk kunni að bregðast rétt við þegar vatnsleki verður. Þannig má koma í veg fyrir tjón eða draga úr því.

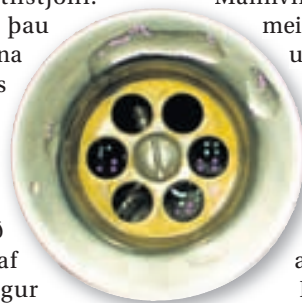
Átján vatnstjón tilkynnt að meðaltali á dag

Vatnstjón á heimilum og í fyrirtækjum nam á þriðja milljarð króna árið 2013 og varð langmestur hluti tjónsins á heimilum, eða 84 prósent. Tryggingafélögin bæta tjónið að miklu leyti en ljóst er að heimilin bera verulegan kostnað af vatnstjóni. Annars vegar greiða þau hundruð milljóna króna í eigin áhættu en hins vegar er mjög algengt að vatnstjón reynist ekki bótaskyld. Tilkynnt var um vatnstjón átján sinnum að meðaltali á dag, þar af voru að meðaltali fjögur tilvik ekki bótaskyld. Þetta kemur fram í tölum tryggingafélöguna sem teknar voru saman af óháðum aðila fyrir samstarfshóp um varnir gegn vatnstjóni.

455 milljónir í óbætt tjón

Bætt vatnstjón á heimilum nam nærri 1.900 milljónum króna en þar af er eigin áhætta tryggingataka um 300 milljónir. Vatnstjón í fyrirtækjum nam rúmlega 366 milljónum króna. Alls var tilkynnt um 6.700 tilvik og bættu tryggingafélögin tjónið í 5.200 tilvikum en í 1.500 tilvikum reyndist tjónið ekki bótaskyld.

Tryggingafélögin greiddu að meðaltali rúmlega 300 þúsund krónur fyrir hvert tjón. Sé meðaltalið það sama þar sem tjón var ekki bótaskyld má ætla að heimilin hafi tekið á sig um 455 milljónir í óbætt tjón. Að viðbætti eigin áhættu eru bein fjárútlát heimilanna vegna vatnsleka þá um 753 milljónir króna. Þá er ótalið

ERU MYGLU-SVEPPIR HEIMA HJÁ ÞÉR? MYGLUSVEPPAPRÓF

Vnr. 41132003
MYGLUSVEPPAPRÓF
4.695 kr.

Sjáðu myndband um myglusveppapróf á www.lagpronow.com

Einfalt í notkun

Alexeter's IAQ Pro greiningarprófið er einfalt í notkun og gefur nákvæmar niðurstöður á 5 mínútum. Það greinir margar tegundir myglusveppa sem líklegt er að hafi slæm áhrif á heilsu fólks þegar þær vaxa innanhúss.

VERÐVERND BYKO
LÆGRA VERÐ

BYKO

BÚÐU BETUR. BORGADU MINNA.

BARÁTTA VIÐ MYGLUNA

BAKTERÍUEYÐIR

Eyðir bakteríum í sveppum og slæmri lykt úr íþróttafatnaði, sótt-hreinsun án klórs.

Vnr. 4111123
RODALON,
5% lausn, 1 l.

1.895 kr.

Vnr. 42301947
Grænsápa, 4 l.

795 kr.

MYGLUEYÐIR
Drepur myglusveppi, notist aðeins við góða loftræstingu.

Vnr. 16001952
HG myglueyðir,
500 ml.

1.595 kr.

Sérhæft í raka- og mygluvörnum

Um nokkurra ára skeið hefur Mosey ehf. sérhæft sig í framleiðslu og þökkun á hreinsivörum. Fyrirtækið þakkar einnig úrvals sóttthreinsivörum og mygluvarnarefnum í neytendaumbúðir auk þess að bjóða upp á úttektir á húsnæði þar sem mygla hefur fundist.

Mosey ehf. frá Selfossi hefur um nokkurra ára skeið sérhæft sig í framleiðslu og þökkun á ýmsum hreinsivörum auk þess sem það þakkar einnig sóttthreinsivörum og mygluvarnarefnum í neytendaumbúðir. Fyrirtækið hefur einnig boðið upp á úttektir á húsnæði þeirra sem hafa fengið mygla í húsakynni sínu. Í kjölfarið fylgja svo ástandsskýrslur og verklýsingar á því sem þarf að lagfæra segir Hreggviður Davíðsson, skoðunarmaður hjá Mosey. Hann segir að raka- og mygluvandamál í húsum séu allt of algeng og ídulega vegna smávægilegra galla í byggingum. „Í sumum tilfellum þarf einungis að skipta út glerlistum á botnstykkjum glugga til að bæði gluggar og veggir losni við raka. Einnig skiptir miklu máli að steinhús séu með góða veðurvörn. Það er grátlega algengt að sjá sprungna steypa veggir sem eru fullir af raka sem síðan leitar inn þar sem mygla sest í hann. Einnig er allt of algengt að

djúpar og breiðar sprungur myndist í útvegi þar sem steypar plötur ná út í ystu brún þeirra. Það er hins vegar hægt að laga með frekar litlum tilkostnaði.“

Hreggviður er byggingameistari að mennt með framhaldsnám í ábyrgri verkstjórnun frá háskólanum í Linköping í Svíþjóð. Hann starfaði lengi við úrlausnir raka- og myglumála þar í landi og því var mikill fengur fyrir Mosey að fá hann um borð. Fyrir vikið er meðal annars að fæðast ný vörulína sem gerð er í samvinnu við aðra starfsmenn fyrirtækisins.

Málningin úrsliatatriðið

Hreggviður segir galdurinn við að verja húsin áratugum saman. „Að sögn Hreggviðar uppfyllir S-26 málningarkerfið allar væntingar varðandi veðurvörn á steinhús og því sé hægt að mæla með því og sambærilegum efnum. Höfuðatriðið er að öndunarstuðull málningar sé réttur og að hún teygist en springi ekki. „Reynslan sýnir að

Hreggviður Davíðsson byggingameistari er skoðunarmaður hjá Mosey.

MYNDR/PIETUR

þetta málningarkerfi er alls staðar að standa sig. Nú er komin átta ára reynsla á kerfið hérlendis auk þess sem ég hef persónulega góða reynslu af þessu málningarkerfi.“

Hreggviður bendir einnig á að loftun yfir einangrun og þökum sé víða ófullnægjandi og raunar stórt vandamál hérlendis. „Þar sem þök eru brotin og annar þakflöturinn kemur að vegg hafa menn verið með svokallaða hliðarloftun. Hún byggir á loftúðum í öðru til þriðja hverju sperrubili og síðan er borað í sperrur á milli túðanna. Þannig loftun er allsendis ófullnægjandi því þá safnast hitinn saman efst í sperrubilunum og verður þar að raka. Við höfum hins vegar hannað loftunarlista sem leysa þessi vandamál.“

Einstök efni

Hreinsiefnin sem Mosey býður upp á eru flest hver einstök í sinni röð að sögn Hreggviðar. „Sturtu-, baðs- og flísahreinsirinn hefur til dæmis getu til að hreinsa burt

myglu. Síðan seinkar „Myglueyðirinn“ komu myglunnar þó svo að valdurinn að myglunni sé ekki lagfærður strax. Það þýðir einfaldlega að fólk sem býr við mygla en hefur ekki möguleika til að fara í lagfæringar á húsnæðinu getur í flestum tilfellum haldið myglunni í skefjum þar til efnahagurinn leyfir lagfæringar.“

Síðan eru líka sóttthreinsiefnin frá Mosey í algörum sérklassa. „Sem dæmi þá er Mosey með sóttthreinsi fyrir heita potta með loftnuddi. Ein meðhöndlun með sóttthreinsinum endist í allt að sex mánuði þannig að örverur og annar óþverri nær ekki að lifa í leiðslunum og stútunum í pottunum. Handsóttthreinsirinn er líka ótrúlega góður og heldur höndum sýklafríum í þrjár klukkustundir en hann er án alkóhóls og allra ilmefna.“

Vörurnar frá Mosey fást í verslunum Húsasmiðjunnar, Málningarverslun Íslands við Vatnagarða og í Málningarbúð Ísafjarðar.

Hreinsar burt myglu og útfellingar frá heita vatninu.

Varnar mygluvesti og seinkar komu hennar í raka.

Hindrar myglu í að setjast í þvottavélar.

Heldur höndunum sýklafríum í allt að þrjár klukkustundir.

Óflugur ofnahreinsir sem auðveldar vinnuna.

Hentar vel til allra almennra þrifa.

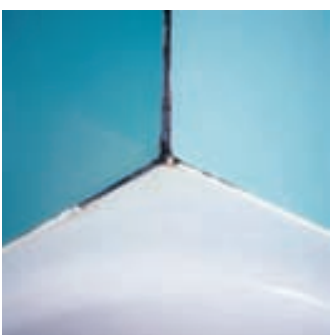
Ein meðhöndlun endist í allt að sex mánuði.

RÁÐ TIL VARNAR MYGLU

- Þegar verið er að elda verður gufan að komast út, opnið glugga eða komið fyrir gufugleypí.
- Hafið gluggann opinn eða gufugleypinn í gangi í allt að tuttugu mínútur eftir að eldamennskunni lýkur.
- Hafið lokið á pottum og pönnum meðan eldað er og látið ekki vatn sjóða að óþörfu.
- Lokið eldhús- og baðherbergisdýrum meðan eldað er eða farið er í bað eða steypibað svo gufan dreifi sér ekki inn í önnur kaldari herbergi.
- Að lokinni matseld og baði skal opna milli herbergja svo loft streymi á milli.
- Hafið glugga í hverju herbergi opna í einhvern tíma á hverjum degi til að loftskipti verði í íbúðinni.
- Þurrkið strax upp alla bleytu og raka sem myndast innanhúss.
- Tryggið að loft geti leikið um húsgögn og skápa. Hafið til dæmis örlítið bil milli veggjar og skápa og athugið að útveggir eru kaldari en innveggir.
- Þurrkið þvott utandyra þegar hægt er.
- Lokið opnum fiskabúrum og hafið í huga að gæludýr og pottablóm gefa frá sér raka.

www.homesforharingey.org
www.ust.is

MYGLAN FJARLÆGD

Mygla vex aðeins þar sem raki er nægur. Þegar mygla kemur í ljós þarf fyrst að finna hvaðan rakinn kemur en aðalorsakir hans eru lekar vatnslagnir, niðurföll eða flóð upp úr niðurföllum, lek þök, stíflaðar rennur, leki með gluggum, brotnar lagnir og biluð loftræstikerfi. Þetta kemur fram á vef Umhverfisstofnunar, ust.is. Þegar tekist hefur að finna upp-þök raka og draga úr honum eða eyða, er næsta skref að ákveða hvort hægt sé að fjarlægja mygluna án aðstoðar fagmanna. Þegar mygla má rekja til byggingargalla og/eða mygla er í byggingarefni, er ráðlegt að leita til fagmanna. Ef mygluvöxt má rekja til rakabéttningar, mygluflöturinn er minni en einn fermetri og stafar ekki frá frárennislögnum eða niðurföllum geta íbúar líklega sjálfir leyst vandann með því að fara eftir leiðbeiningum sem finna má á vef Umhverfisstofnunar eða leiðbeiningum annarra sem þekkingu hafa á þessum málum.

SVEPPAMYNDUN Í ÞVOTTAVÉLUM

Á síðu Leiðbeiningarstöðvarinnar, www.leiðbeiningastod.is, er fjallað um sveppamyndun í heimilistækjum, til dæmis í þvottavélum. Þar segir að sveppamyndun í þvottavélum leyni sér ekki, það komi vönd lykt af þvottinum og sveppurinn sé sýnilegur með berum augum t.d. í sápuhólfinu. Sveppurinn þrífst í raka og er talið að aukin notkun mýkingarefna og þvottaefna með ensímum eigi þar hlut að máli.

Gefin eru ráð á síðunni um hvernig eigi að takast á við mygluna:

- **Byrja** að skoða hvort dökkgrátt slím

(gulleitt í byrjun) er í sápuhólfi vélarinnar. Ef svo er þá er best að byrja á að þrifa hólfið, taka það í sundur ef hægt er. Nota óblandað Rodalon (fæst í lyfjaverslunum) sem sett er í skál/fat og og nota bursta við verkið (flöskubursta) og fara vel í öll horn hólfsins. Einnig er hægt að setja efnið í úðabrusa, úða vel í hólfið og skrúbba síðan. Gæta skal þess að nota gúmmíhanska við verkið. Taka síu eða sigti á sama hátt. Nauðsynlegt er að þrifa einnig gúmmíhring og gler í hurð vel. Helst með óblönduðu efni. Áhrifaríkast er að setja Rodalon í sápuhólf og tóma tromluna,

stilla á 40°hita og láta vélna taka inn á sig vatn smástund, slökkva síðan á henni og láta standa í henni yfir nótt. Kveikja á henni aftur og láta ganga út.

■ **Til** að koma í veg fyrir sveppamyndun er mælt með því að þvo af og til á suðu þar sem sveppamyndun lifir ekki af slíkan hita. Þó þarf ávallt að fylgjast með sápuhólfinu sem ekki hitnar jafn mikið.

■ **Góð** regla er að að þurrka sápuhólf, gúmmíhring og gler eftir notkun og skilja vélna eftir opna á milli þvotta.

MÁNUDAG
20:05

GULLI BYGGIR

Gulli byggir á mánudögum!

Gulli byggir eru þættir þar sem breytingar og lagfæringar á húsnæði eru mál mállanna. Hér fylgjumst við með lagfæringu á húsi í Stykkishólmi, færum eldhús í Langagerði, byggjum garðhús í Grafarvogi, breytum baðherbergi á Dalvík, fylgjumst með heilu húsi rísa frá grunni í Skerjafirði, svo eitthvað sé nefnt. Eitt verkefni verður tekið fyrir í hverjum þætti.

Ljósraði og heimasími fylgir sjónvarpsáskrift í þrjú ár!

Sex sjónvarpsstöðvar, internet og heimasími í þrjú ár, Tónlist.is í þrjá mánuði og aðild að Vild á aðeins 8.490 kr. Enginn binditími fyrir internet og heimasíma!

8.490 kr. + 0 kr.

Innifalið er 10GB erlent niðurhal og 100 mínútur í heimasíma. Þriggja mánaða uppsagnarfrestur er á Skemmtipakkanum. Greiða þarf 2.610 kr. aðgangsgjald.

0 KR.
Internet og heimasími fylgir Skemmtipakkanum
Fullt verð: 3.490 kr.

Fáðu þér áskrift! **365.IS**